

Voederhuisjes en korfjes

F. van Loo

Het winterseizoen staat weer voor de deur en daarmee ook de tijd dat velen zich het lot van de gevederde vrienden in hun naaste omgeving zullen aantrekken en door middel van brood, pinda's, strooizand, vetbollen, margarine*, etensresten, rotte appels, schillen, klokhuizen enz. wat verlichting in hun foerageerproblemen zullen willen brengen. Er bestaan tal van min of meer geslaagde modellen van voedertafels, voederhuisjes in al dan niet rustieke uitvoering — korfjes voor pinda's, plastic paddestoelachtige constructies voor zaad e.d., die algemeen bekend zijn.

Desondanks willen wij u attent maken op enkele andere uitvoeringen die speciaal de doe-het-zelvers en knutselaars onder u zullen aanspreken, omdat met wat moeite en handigheid heel aantrekkelijke resultaten zijn te bereiken. Onderstaand noemen wij u een drietal ontwerpen die voor het beoogde doel zeer geschikt zijn.

In de eerste plaats een *klein voederhuisje* dat kan worden opgehangen tegen een muur, aan een balkon of op een of andere beschutte plaats, zodanig dat het gemakkelijk te bereiken is om er voedsel in aan te brengen (zie bijgaande maatschets voederhuisje 'A').

Afmetingen van het afgebeelde exemplaar: grondvlak 250 x 150 mm. Hoogte 160 mm (zie ook 'Het Vogeljaar 24:41).

Als materiaal voor grondplaat, achterwand, opstaande randjes en dakje kan hout gebruikt worden van circa 12 mm dikte. De twee helften van het dakje worden aan elkaar gelijmd met watervaste lijm en een aluminium hoekje dient voor versteviging. Het dakje van het afgebeelde exemplaar werd gemaakt van spaanplaat, ter dikte van 8,5 mm. Spaanplaat heeft het voordeel dat het niet kromtrekt en dus mooi strak werkt, dit in tegenstelling tot het vrij dunne hout. Het nadeel, dat spaanplaat eigenlijk niet voor het gebruik buiten bestemd is kan voor een belangrijk deel worden opgevangen door het een aantal malen te behandelen met een houtconserveringsmiddel en dat elk jaar nog eens te herhalen.

Ir. Van Loo fabriceerde geheel belangeloos in één jaar tijds zo'n 1800 voederkorfjes voor 'Vogelbescherming', waarbij hij het Engelse model nog verbeterde.

Redactie.

Dit dient natuurlijk ook te geschieden indien het gehele huisje van hout wordt gemaakt. Overigens zou men het dakje natuurlijk ook kunnen bedekken met dakviilt of het kunnen schilderen of lakken. Op deze wijze kunt u jarenlang plezier aan dit huisje beleven. Het oorspronkelijke ontwerp is van de Deutsche Bund für Vogelschutz, Ortsgruppe Vaihingen/Enz und Kleinglattbach. Het tweede voorbeeld dat wij u willen noe-

men, *voederhuisje 'B'*, zal de doe-het-zelvers wat meer problemen geven, maar het resultaat zal deze meerdere moeite zeker rechtvaardigen.

Dit aantrekkelijke voederhuisje, waarvan het oorspronkelijke ontwerp afkomstig is van de Schweizerische Vogelwarte Sempach in Zwitserland, die deze voederautomaat 'Antispatz' heeft genoemd, is speciaal bedoeld voor het voeren van mezen, Boomklevers e.d. die van onderen aanvliegend het voer (zoals gemengd voederzaad) uit de twee bakjes in het huisje kunnen oppikken. Elk dezer bakjes staat in verbinding met een voorraadruimte voor het zaad (zie tekening). Omdat deze voorraad vrij groot is, zal het voederhuisje gedurende langere tijd kunnen blijven hangen zonder dat navullen noodzakelijk is.

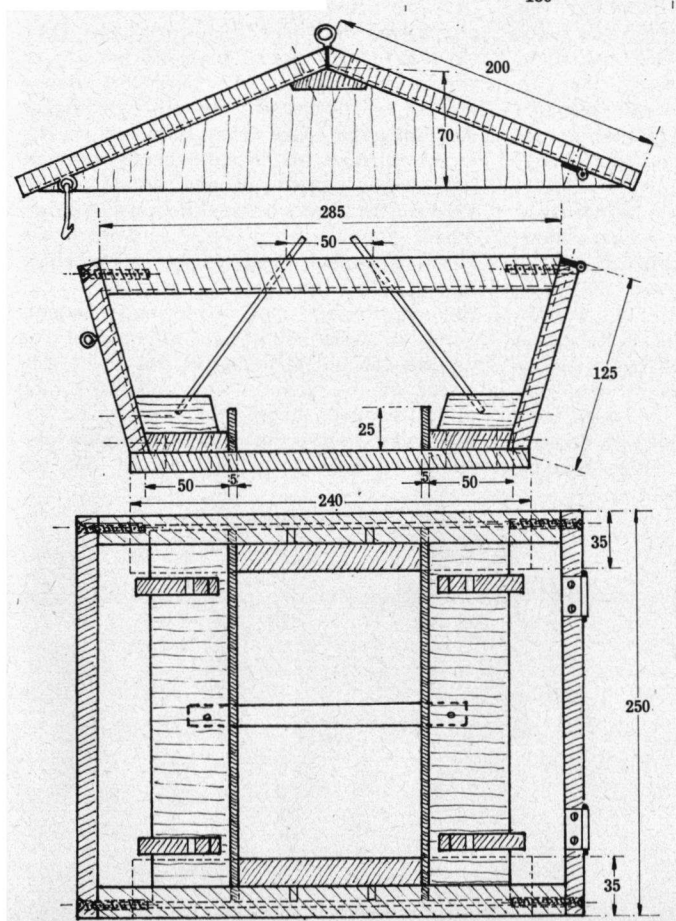
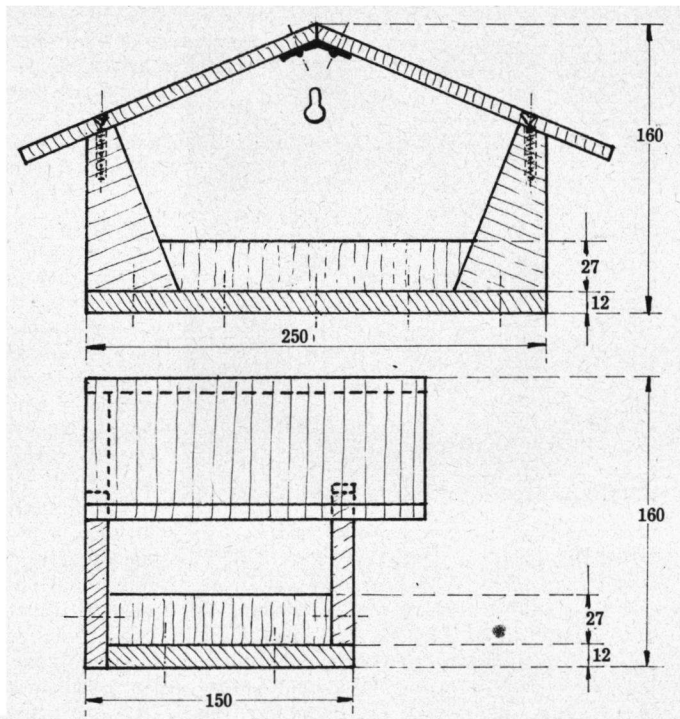
Het huisje bestaat uit een onderste gedeelte, bevattende de twee zaad-voorraadruimten achter glazen plaatjes, gecombineerd met de bakjes als boven bedoeld. Al naarmate het zaad hierin verdwijnt zakt het vanuit de voorraadruimten hier weer naar toe. Een ruim overstekend dakje beschermt het onderstuk tegen inwatering, terwijl dit dakje scharnierend is bevestigd en dus opgeklapt kan worden teneinde de zaadvoorraad te kunnen aanvullen.

De zijkanten zijn van glas, zodat men van buitenaf kan volgen hoe de mezen en andere vogels zich aan het zaad te goed doen.

Het materiaal bestaat weer uit houten plankjes en latjes ter dikte van circa 12 mm alsmede uit de bovengenoemde glazen plaatjes (dubbeldik glas) voor de zijkanten en voor de voorraadruimten. De houten latjes aan de bovenkant van de zijraampjes zijn 18 mm breed en 20 mm hoog en hebben, evenals de houten zijkanten van het

* Een aantal, vooral zachte margarine-merken schijnt bij de vogels een laxerende werking te hebben. Daarom adviseert het Nationaal Comité 'Wintervoeding van Vogels' aan diegenen die hiermee geen ervaring hebben geen margarine als vogelvoeder te gebruiken.

**Voederhuisje 'A'. Boven: vooraanzicht. Onder: zijaan-
zicht. Maten in mm.
(schets Ir. F. van Loo).**

**Voederhuisje 'B'. Boven: zijaan-
zicht, dakje en huisje. Onder: bovenaanzicht,
huisje, dakje verwijderd. Maten in mm. (schets
Ir. F. van Loo).**

Voederkorfje, geheel om dunne boomstam.
Model Van Loo. Foto: Jaap Taapken.

huisje, een ingefraaide sponning waarin de glazen plaatjes circa 2 mm verzinken. In deze houten latjes zijn ook schuinverlopende gleuven aangebracht voor de glasplaatjes van de zaadvoorruimten. Deze glasplaatjes rusten aan de onderzijde op houten blokjes met corresponderende gleuven. Het dakje van het afgebeelde model bestaat weer uit spaanplaat van 12 mm (zie daaromtrent en over de wijze van bescherming tegen weersinvloeden de hier eerder gemaakte opmerkingen bij het eerste voederhuisje).

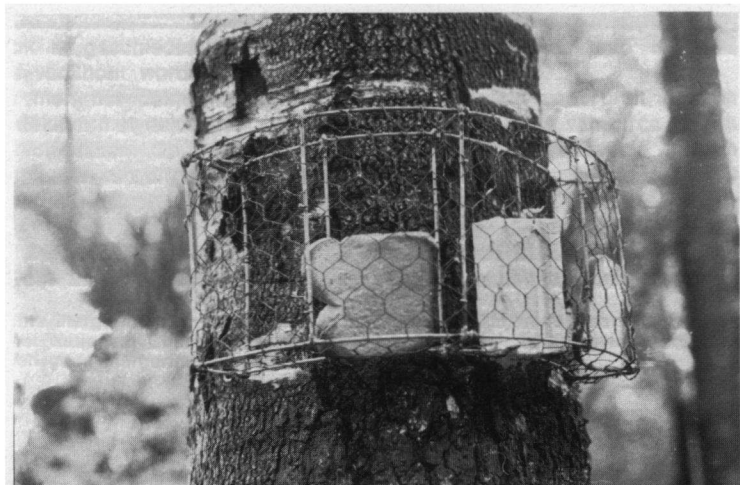
De twee helften van het dakje worden gelijmd met watervaste lijm en bijeengehouden door middel van twee driehoekige zijstukken van watervast hardboard, die in ingefraaide gleuven in de dakplaten worden aangebracht en gelijmd en die bij het dakje in neergeklapte toestand juist over het onderste gedeelte heengrijpen en dit dus goed afsluiten. Ter versteviging van deze verbinding is aan de binnenzijde, in de nok van het dakje, en over de gehele breedte

nog een houten klosje aangebracht. Een aanvliegstickje wordt in het midden van het huisje van onderen aan de voerbakjes bevestigd. U kunt daaronder nog een tweede aanvliegstickje aanbrengen, dat aan het eerste kan worden bevestigd bijvoorbeeld met een stuk electrisch installatiedraad.

Ten slotte willen wij u nog wijzen op een *tweetal modellen voederkorfjes*. Het een kan rondom, het andere gedeeltelijk rondom een boom worden aangebracht (al naar de dikte van de boom of paal!).

Zij zijn van zodanige afmetingen dat daarin zonder bezwaar hele stukken brood, korsten of andere voedingswaren van wat grotere omvang kunnen worden gedaan, zonder dat het dus nodig is om dat brood en dergelijke fijn te maken. Een heel pakje (zoutloze) margarine bijvoorbeeld kan er zonder bezwaar ingedaan worden. Sommigen hebben de ervaring opgedaan dat de margarine een ongewenste laxerende werking heeft, maar dit blijkt van het merk af te hangen. Voor veel vogelsoorten blijkt het namelijk toch een zeer geliefkoosde lekkernij te zijn. Het gaas waarmee de korfjes gemaakt worden kan vrij grove mazen hebben (bij de afgebeelde modellen zijn de mazen circa 25 x 25 mm), hetgeen plezierig is voor tal van vogelsoorten, zoals spechten, Boomklevers en dergelijke, die door de mazen van het gaas heen gemakkelijk op de hun eigen wijze in het brood kunnen rondhakken. Het korfje bestaat uit een geraamte van stevig ijzerdraad (3 mm diameter bijvoorbeeld — kan ook iets dunner worden gekozen, hetgeen gemakkelijker verwerkbaar is).

Hiervan worden ronde of halfronde beugels gemaakt, afhankelijk van het model, de grootte van het te maken korfje en de diameter van de boom. Twee beugels komen direct tegen de boom aan — onder en boven, twee andere met een wat grotere diameter op een zodanige afstand dat het

Voederkorfje, half om dikke boomstam,
model Van Loo.
 Foto: Jaap Taapken.

Voederhuisje 'B', een voederautomaat met een voedselvoorraad voor een langere periode.

Foto: Jaap Taapken

korfje \pm 5 cm breed wordt. De beugels worden verbonden door verticale afstandspijlen ter lengte van circa 18 cm en horizontale verbindingstukjes van circa 5 cm. Deze verbindingen kunnen het gemakkelijkst stevig gesoldeerd worden. Het aantal is afhankelijk van de grootte van het te maken korfje. Indien men aan de uiteinden van deze stijlen en verbindingstukjes oogjes maakt die om het draad heengrijpen, kan het gehele geraamte een zeer stevig geheel worden.

Aan de uiteinden van de kleine beugels, die dus direct tegen de boom aankomen worden ook oogjes gebogen, die moeten dienen voor de bevestiging aan de boom. Om dit geraamte heen wordt nu, zo strak mogelijk, het gaas aangebracht. Het kan zo hier en daar worden vastgezet met behulp van vertind ijzerdraad. De scherpe punten aan het gaas dienen te worden verwijderd — afgeknipt of bijgevijld — om verwondingen te voorkomen.

Bij een doelmatige ophanging van de beschreven modellen zullen de foeragerende vogels in het algemeen beschermd zijn tegen aanvallen van rondsluipende vijanden. Bovendien zal er geen sprake zijn van vervuiling, zoals dat bijvoorbeeld op voeder tafels het geval kan zijn.

Daardoor zal de kans op de zo gevreesde Salmonella-besmetting (zie ook 'Het Vogeljaar' 23:253-257) praktisch uitgesloten zijn. Ten slotte wijzen wij u nog op een bijzonderstig voordeel van de voederkorfjes, waarin dus bijvoorbeeld hele stukken brood worden gedaan. De vogels zullen dit brood ter plaatse oppikken, waar ze dus beveiligd zijn tegen bijvoorbeeld rondsluipende poezen en niet het hele stuk meeslepen naar een meer afgelegen plek om het daar te nuttigen met de grote kans dat de restanten daar ter plaatse op de grond vallen en andere vogels aantrekken, die dan wel het slachtoffer kunnen worden van onverwachte belagers.

Wij wensen u veel succes bij uw knutselwerk, hetgeen weer zal bijdragen het lot van vele vogels in een, wellicht, strenge winter wat te verzachten. Mocht u de hierboven, summier gehouden, aanwijzingen niet voldoende vinden dan kunt u wat meer uitvoerige constructiebeschrijvingen met maatschetsen aanvragen bij de administratie van 'Het Vogeljaar', Laan van Altena 30 te Delft door middel van storting van f 2,50 op gironummer 96 44 72 met vermelding voor welke constructietekening u geïnteresseerd bent.

● Ir. F. van Loo, Boslaan 5, Hilversum.